

ZAPISNIK

sa 130. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore, održane 22. februara 2016. godine

Sjednica je počela u 11:15 časova.

Predsjedavao je Aleksandar Damjanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici: Zoran Jelić, Veljko Zarubica, Filip Vuković, Rešid Adrović, Damir Šehović, Srđan Milić, Almer Kalač i Goran Tuponja.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici: Nik Gjeloshaj, Strahinja Bulajić, Nebojša Medojević i Milutin Đukanović.

Sjednici su prisustvovali: Branimir Gvozdenović, ministar održivog razvoja i turizma, Zoran Mrdak, odgovorno lice u „Javnom preduzeću za Nacionalne parkove Crne Gore“ i Sonja Bečanović, predstavnica Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Rad sjednice je, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine, pratio Marko Sošić, predstavnik NVO „Institut alternativa“.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Predsjednik Odbora konstatovao je da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Na sjednici je održano

KONTROLNO SASLUŠANJE

Branimira Gvozdenovića, ministra održivog razvoja i turizma i Zorana Mrdaka, direktora „Javnog preduzeća za Nacionalne parkove Crne Gore“, povodom negativnog mišljenja Državne revizorske institucije o finansijskoj reviziji i reviziji pravilnosti „Javnog preduzeća za Nacionalne parkove Crne Gore“.

* * *

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović, u uvodnom obraćanju podsjetio je da je Odbor, 21. januara 2016. godine, jednoglasno donio Odluku o kontrolnom saslušanju ministra održivog razvoja i turizma i direktora Javnog preduzeća (JP) za nacionalne parkove Crne Gore. Saopštio je da je u međuvremenu nastala potreba da se Odbor dogovori u vezi sa proceduralnim pitanjem koje se odnosi na činjenicu da je 29. decembra 2015. godine istekao mandat direktoru JP za nacionalne parkove Crne Gore i četvorici članova Upravnog odbora. Obavijestio je članove Odbora da je 8. februara 2016. godine uputio dopis Vladi Crne Gore da informiše Odbor da li je pokrenuta procedura za izbor navedenih lica. Ukazao je da je Odluka o imenovanju direktora JP za nacionalne parkove Crne Gore objavljena 30. januara 2012. godine u „Službenom listu Crne Gore“, te i da se i sa tog aspekta može konstatovati da je g-dinu Zoranu Mrdaku istekao mandat direktora JP za nacionalne parkove Crne Gore. S druge strane, podsjetio je da član 75 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore precizno definiše da Odbor poziva

na kontrolno saslušanje odgovornog predstavnika organa ili organizacija koji se izjašnjava o pitanjima povodom kojih se održava saslušanje, te u vezi sa tim iskazao dilemu o mogućnosti saslušavanja g-dina Zorana Mrdaka koji više nije direktor Javnog preduzeća. Takođe, saopštio je da je predsjednik Komisije za kadrovska i administrativna pitanja (Komisija), Predrag Bošković, dostavio odgovor 12. februara 2016. godine i obavijestio Odbor da je pokrenuta procedura imenovanja.

Na kraju uvodnog izlaganja, predsjednik Odbora je konstatovao da do trenutka održavanja sjednice, 22. februara 2016. godine, procedura imenovanja nije završena, da Upravni odbor dva mjeseca nije u punom sastavu, odnosno da ga čini samo predsjednik, g-din Uroš Andrijašević, kao i da nije imenovan direktor, što ukazuje na zabrinjavajuću situaciju u Javnom preduzeću uz činjenicu da nijesu ispunjene zakonske odredbe o reorganizaciji društva. Ukazao je na potrebu da se Odbor informiše o trenutnom statusu g-dina Zorana Mrdaka u Javnom preduzeću, kako bi se postigao dogovor o nastavku saslušanja shodno Poslovniku Skupštine.

Ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdenović, ukazao je da lica koja su obavljala dužnost u Upravnom odboru i Javnom preduzeću, predstavljaju lica koja su odgovorna za realizaciju obaveza u skladu sa Statutom i drugim pravnim aktima, do izbora novog.

Odgovorno lice u Javnom preduzeću za nacionalne parkove, Zoran Mrdak, saopštio je da obavlja sve poslove na upravljanju JP za nacionalne parkove Crne Gore do imenovanja novog direktora u navedenom Javnom preduzeću.

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović, shodno prethodnim izjašnjenjima, konstatovao je da g-din Zoran Mrdak vrši poslove u Javnom preduzeću, ne u funkciji direktora već u funkciji odgovornog lica koje obavlja poslove do imenovanja novog direktora. Takođe, konstatovao je da Odbor, do sada, nije imao situaciju u kojoj treba da sasluša lice koje formalno nije na funkciji. Imajući u vidu da je mandat istekao nakon pokretanja inicijative za održavanje kontrolnog saslušanja, predsjednik Odbora je istakao da Odbor ne bi pokrenuo inicijativu da je bio informisan, od Vlade, Ministarstva ili Komisije, o nastaloj situaciji ili da nije završen postupak imenovanja novog direktora i četiri člana Upravnog odbora. U vezi sa tim, ukazao je da, u dijelu rasprave o finansijskom izvještaju za 2014. godinu pri čemu je završena i 2015. godina, kontrolno saslušanje otežava činjenica da je predsjednik Upravnog odbora bilo lice koje više nije u njegovom sastavu, te da je na kraju 2015. godine imenovan novi predsjednik Upravnog odbora.

Poslanik Almer Kalač, ukazao je da Odbor ima novu situaciju u odnosu na početno stanje kada je pokrenuta inicijativa za održavanje kontrolnog saslušanja. Iskazao je stav da Odbor treba održati saslušanje g-dina Zorana Mrdaka ukoliko obavlja funkciju upravljanja Javnim preduzećem do izbora novog.

Poslanik Goran Tuponja, ukazao je da je Odbor pokrenuo proceduru za održavanje kontrolnog saslušanja u trenutku kada je g-din Zoran Mrdak bio odgovorno lice u JP za nacionalne parkove Crne Gore, te u vezi sa navedenim iznio mišljenje da prestanak mandata ne može podrazumijevati i prestanak odgovornosti tog lica u periodu u kojem je vršio funkciju a povodom kojeg je sazvana sjednica Odbora. Istakao je da Odbor, suštinski može sprovesti kontrolno saslušanje s obzirom da se odnosi na period kada je g-din Zoran Mrdak obavljao funkciju direktora.

Poslanik Zoran Jelić, iskazao je stav da je potrebno da g-din Zoran Mrdak izvijesti Odbor u vezi sa navodima iz Izvještaja DRI o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja „Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore “- Podgorica, za 2014. godinu (Izvještaj DRI), s obzirom da je u tom vremenskom periodu bio direktor, da je još uvijek zaposleno lice u Javnom preduzeću, te i da se proceduralna pitanja Komisije ne mogu smatrati preprekom za održavanje kontrolnog saslušanja. Ocijenio je značajnim da se Odbor informiše o negativnim konstatacijama iz Izvještaja DRI, o aktivnostima koje je Javno preduzeće preduzelo u cilju realizacije preporuka DRI u prethodnom periodu, kao i šta je potrebno uraditi u narednom periodu, kako bi Odbor imao kompletiranu sliku o navedenoj situaciji.

Poslanik Srđan Milić, istakao je da je važno što se na Odboru pokrenulo navedeno pitanje, jer shodno dosadašnjoj praksi održavanja kontrolnih saslušanja, Odbor će utvrditi određene preporuke ili zaključke koje će potom predložiti Skupštini Crne Gore na usvajanje, čime se nameće pitanje kome će isti biti upućeni odnosno ko će biti odgovorno lice za njihovu realizaciju. Ukazao je da je navedeno pokazatelj postojanja problema u državnoj administraciji u oblasti nacionalnih parkova, te da je neophodno sprovesti kontrolno saslušanje kako bi se sagledale mogućnosti za rješavanje situacije.

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović, konstatovao je da je Odbor, shodno izjavama ministra održivog razvoja i turizma i g-dina Zorana Mrdaka, kao i gore navedenoj proceduralnoj diskusiji, utvrdio da je g-din Zoran Mrdak odgovorni predstavnik JP za nacionalne parkove Crne Gore za sjednicu Odbora, čime se ispunjavaju uslovi iz člana 75 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore u dijelu ko može biti pozvan na kontrolno saslušanje. Podsjetio je da je Izvještaj DRI, shodno skupštinskim zaključcima donijetih povodom usvajanja Zakona o Završnom računu budžeta za 2014. godinu, bio osnova za održavanje kontrolnog saslušanja, da su nalazi DRI-a objavljeni 27. oktobra 2015. godine, da je utvrđen rok od šest mjeseci za realizaciju preporuka DRI koji ističe 27. aprila 2016. godine, te da je cilj Odbora da se sagleda dinamika realizacije navedenih preporuka na presjeku stanja na dva mjeseca do isteka roka. Takođe, ocijenio je potrebnim da se tokom rasprave Odbor informiše o činjenicama u vezi sa poslovanjem Javnog preduzeća u 2015. godini.

Poslanik Veljko Zarubica, iskazao je dilemu u vezi sa pozivanjem lica na sjednicu Odbora, s obzirom da se kontrolno saslušanje održava povodom negativnog mišljenja DRI na finansijski izvještaj JP za nacionalne parkove Crne Gore, te je ukazao na mogućnost prisustva predstavnika DRI u cilju dodatnih pojašnjenja iz Izvještaja.

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović, podsjetio je da je Odbor i prethodne godine imao dilemu na koju je ukazao poslanik Veljko Zarubica, kada su vođene slične rasprave ali o drugim subjektima, te da se konstatovalo da bi učestvovanje predstavnika DRI u raspravi izašlo iz okvira poslovničke procedure. Potencirao je da je kontrolno saslušanje forma strogo definisana Poslovníkom u dijelu pozivanja lica gdje je predviđeno da samo član Odbora može postavljati pitanja licima koja se saslušavaju, te da navedena mogućnost čak nije data poslaniku koji nije član Odbora.

Prije prelaska na raspravu, predsjednik Odbora Aleksandar Damjanović, podsjetio je da je DRI dostavila Konačan izvještaj revizije Odboru 6. novembra 2015. godine.

U raspravi na sjednici Odbora učestvovali su poslanici: Aleksandar Damjanović, Goran Tuponja, Damir Šehović i Srđan Milić.

Poslanik Aleksandar Damjanović, ukazao je da je novim Zakonom o nacionalnim parkovima, a shodno i odredbama Zakona o unapređenju poslovnog ambijenta, definisano da se JP za nacionalne parkove Crne Gore reorganizuje u privredno društvo u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, a koji je donijet u decembru 2014. godine, te da je evidentno da se više od godinu dana kasni sa realizacijom navedenog, kao i da su upravo u tom periodu nastajali veliki problemi u poslovanju Javnog preduzeća. U vezi sa tim, interesovalo ga je koji su razlozi kašnjenja primjene Zakona, nepoštovanja zakonskih normi i nepridržavanja člana 41 Zakona koji izričito normira reorganizaciju preduzeća u privredno društvo.

Ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdenović, saopštio je da je tokom 2014. godine, kada je DRI pokrenula reviziju u oblasti nacionalnih parkova, g-din Zoran Mrdak bio na funkciji direktora JP za nacionalne parkove Crne Gore te da je dužan da pruži informacije Odboru u vezi sa Izvještajem DRI. Istakao je da je ocijenjeno značajnim i potrebnim da menadžment koji je bio odgovoran za poslove koji su bili predmet revizije DRI, takođe bude odgovoran i za realizaciju preporuka DRI, kao i da završi proces rješavanja problema. Takođe, saopštio je da je resorno Ministarstvo utvrdilo precizne instrukcije, te da je sprovedena interna revizija u Javnom preduzeću za poslovnu 2014. godinu, što je rezultiralo preporukama koje se dijelom poklapaju sa preporukama DRI. Obavijestio je Odbor da je od ukupno 53 aktivnosti, realizovano 37, u procesu realizacije je 11, dok sedam nije realizovano, pri čemu se njihova realizacija predviđa u narednom periodu a prije isteka roka od šest mjeseci. Istakao je da su osnovni razlozi za donošenje novog Zakona o nacionalnim parkovima bili: revizija

granica nacionalnih parkova, reorganizacija javnog preduzeća u privredno društvo i uvođenje ekosistemskih usluga.

Takođe, obavijestio je Odbor da je reorganizacija Javnog preduzeća za nacionalne parkove u privredno društvo u intenzivnom toku, da su pripremljeni potrebni dokumenti među kojima ključnu ulogu imaju petogodišnji planovi razvoja i održavanja nacionalnih parkova, te da se očekuje da do kraja godine proces bude u potpunosti završen. Ukazao je da, u skladu sa novim Zakonom koji propisuje obavezu da nacionalnim parkovima upravlja privredno društvo sa svojstvom pravnog lica, urađene su studije da li da bude organizovano u obliku akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću.

Poslanik Aleksandar Damjanović, iskazao je stav da je Ministarstvo održivog razvoja i turizma odgovorno za kašnjenje u primjeni Zakona o nacionalnim parkovima. Podsjetio je da je rok za transformaciju javnog preduzeća u privredno društvo, shodno Zakonu o nacionalnim parkovima, a u vezi sa čl. 5 i 41, istekao 13. januara 2015. godine, što ima za posljedicu da su i dalje na snazi akti koja nijesu usklađeni sa Zakonom, kao što je Odluka o načinu, uslovima i davanju na korišćenje dobara nacionalnih parkova, koja je iz 2006. godine, a donešena je na osnovu Zakona o nacionalnim parkovima iz 1991. godine, umjesto da se ispoštuje član 28 stav 2 novog Zakona o nacionalnim parkovima. Takođe, ukazao je da navedeno uslovljava određenu dinamiku usvajanja prostornih planova i apelovao da se priča u vezi Nacionalnog parka „Prokletije“ završi, imajući u vidu rok za donošenje prostornog plana koji ističe u julu 2016. godine.

Poslanik Damjanović, u vezi sa poslovanjem Javnog preduzeća za nacionalne parkove, ukazao je da je, imajući u vidu da je Javno preduzeće u 2013. godini ostvarilo minimalnu dobit; u 2014. godini pad prihoda sa 2.09 mil eura na 1.86 mil eura i rast rashoda sa 2.08 mil eura na 2.31 mil eura u odnosu na 2013. godinu, u Javnom preduzeću je ostvaren gubitak od oko 451 hiljadu eura, po nalazu revizora. Takođe, ukazao je da Vlada Crne Gore na predlog Ministarstva, godišnje opredjeljuje Javnom preduzeću subvenciju od 500 hiljada eura (u 2014. godini), što je oko 30% ostvarenih prihoda, odnosno, da bez navedene subvencije gubitak iznosi oko milion eura za godinu dana. U odnosu na navedeno iskazao je mišljenje da sistem u kojem posluje JPNP nije održiv. Interesovalo ga je da li je u 2015. godini bilo subvencija za Javno preduzeće i da li je popravljen finansijski rezultat.

Ministar održivog razvoja i turizma Branimir Gvozdenović, podsjetio je na ranije izlaganje i ukazao da su u 2010. godini sopstveni prihodi Javnog preduzeća bili 1.12 miliona eura a 2015. godine 1.52 miliona eura što je povećanje prihoda od oko 30%. Učešće države je u 2015. godini u odnosu na 2010. godinu skoro duplo manje, odnosno u 2010. godini iz budžeta je izdvojeno 960 hiljada eura (46%) a 2015. godine 570 hiljada eura (27%), što je po mišljenju ministra, rezultat progressa koji se ostvaruje u turizmu poslednjih godina. U vezi sa strukturom sopstvenih prihoda obavijestio je Odbor da se oni u najvećem dijelu ostvaruju od: ulaznica, raftinga, ribolovnih dozvola, korišćenja

dobara, zakupa zemljišta i dr., od čega prihodi od ulaznica i raftinga čine oko 70% ukupnih prihoda Javnog preduzeća. U odnosu na navedeno zaključio je da su sopstveni prihodi u 2015. godini značajno veći nego u prethodnim godinama i da su prihodi iz budžeta sa 46% sniženi na 27%. U vezi sa učešćem u ukupnim troškovima ukazao je da je procenat skoro isti u 2010. (oko 55%) i 2015. godini (oko 54,08%).

Poslanik Aleksandar Damjanović, iskazao je očekivanje da javna preduzeća koja gazduju monopolima ostvaruju prihode a ne da ih država subvencionira i da prave gubitke. Takođe, ukazao je na Izvještaj DRI i broj preporuka koje su date Javnom preduzeću, sa napomenom da je to najveći broj preporuka koje je dobio jedan subjekt revizije.

Direktoru JP postavio je pitanje u vezi sa konstatacijom na str. 39 Izvještaja DRI, da je 21.604 eura isplaćeno gotovinski bez dokumentacije i koje su aktivnosti povodom navedenog preduzete. Takođe, interesovao ga je komentar konstatacija navedenih na str. 71 Izvještaja DRI gdje navedeno da Javno preduzeće nije postupilo u skladu sa članom 16 Zakona o radu kod dvanaest zaposlenih, kao i postupak zasnivanja radnog odnosa u NP „Durmitor“, gdje je direktor organizacione jedinice, bez ovlašćenja, vršio oglašavanje i potpisivanje ugovora o radu, kao i da li je neko za navedeno snosio konsekvence.

Odgovorno lice u Javnom preduzeću za nacionalne parkove, Zoran Mrdak, prije odgovora na postavljena pitanja podsjetio je da je JP za nacionalne parkove Crne Gore formirano 1992. godine a prvi nacionalni park u Crnoj Gori prije 64 godine i da je od 1992. godine uvedeno centralizovano upravljanje, čime je, po njegovom mišljenju, uspostavljen stabilan sistem. Ukazao je i na uporednu praksu u regionu, da u procesu EU integracija JP nije prepoznato kao bilo kakav problem, te da je sistem finansiranja parkova različit. Iznio je podatak da je nacionalne parkove u Crnoj Gori u 2010. godini posjetilo 148.912 turista, a 2015. godine 312.813 turista, što ukazuje na uložene napore u prethodnim godinama. Naveo je i da se od 2013. godine nacionalni parkovi nalaze u kapitalnom budžetu države i da će se u 2016. godini raditi na osam objekata, kao i da u okviru nacionalnih parkova posluje oko 200 privrednika. Podsjetio je i da je od strane Evropske komisije upravljanje Solanom „Bajo Sekulić“ AD Ulcinj, od strane JP za nacionalne parkove, ocijenjeno uspješnim.

U odnosu na postavljena pitanja ukazao je da su u JP po dobijanju Izvještaja DRI, u novembru 2015. godine usvojili Akcioni plan za sprovođenje preporuka na Upravnom odboru. U vezi sa nepostojanjem dokumentacije, naveo je da je ostavljen rok od 30 dana službi za finansijske poslove da se izjasni da li postoji dokumentacija i da ako ne postoji, se sprovedu mjere prema onima koji su odgovorni. Takođe, obavijestio je Odbor da je od službe za finansijske poslove dobijena dokumentacija i izjašnjenje 31. decembra 2015. godine i da je u toku vještačenje dokumenata preko sudskog vještaka. Na pitanje u vezi zapošljavanja obavijestio je Odbor da se pravna služba JP nalazi u Podgorici i da je napravljen administrativni propust, kao i da je za svako zapošljavanje

direktor JP imao saznanje. Naveo je da je direktor NP „Durmitor“, kroz naslijeđene radnje uradio ono što je konstatovano u Izvještaju DRI i da ne misli da je to protivzakonito jer je on, kao direktor JP, imao uvid u sve ugovore, te da je kada se navedeno uvidjelo prenio ovlaštenja na direktora NP da može da vrši te radnje u NP u skladu sa zakonom.

Posalnik Aleksandar Damjanović, zaključio je da je direktor NP „Durmitor“ bez ovlaštenja vršio oglašavanje i potpisivanje ugovora o radu u NP „Durmitor“, kako je i konstatovano u Izvještaju DRI.

Poslanik Goran Tuponja, iskazao je mišljenje da se treba držati teme saslušanja i da raspravu treba usmjeriti u tom pravcu. Podsjetio je da je u decembru prošle godine ministru Gvozdenuoviću postavio poslaničko pitanje i da još uvijek nije dobio odgovor u pisanoj formi, a koje je glasilo: Imajući u vidu negativno mišljenje DRI na Godišnji izvještaj JP za nacionalne parkove - koje mjere ćete preduzeti kako bi se utvrdila pojedinačna odgovornost rukovodećeg kadra i uspostavilo poštovanje zakonskog okvira u upravljanju ovim JP. Ukazao je da ne može biti ponosan na JP za nacionalne parkove imajući u vidu Izvještaj DRI. Istakao je da se iz Izvještaja DRI o reviziji pravilnosti vidi da je bilo flagrantnog kršenja zakona i da se postavlja pitanje ko je snosio odgovornost, kako zbog finansijskog tako i pravnog dijela revizije, i iskazao interesovanje da li je tužilaštvo pokrenulo proceduru za utvrđivanje odgovornosti. Postavio je pitanje da li je nadležnima u Ministarstvu i JP bilo potrebno da DRI ustanovi u 2014. godini da su postojale ovolike nepravilnosti da bi se reagovalo. Iskazao je bojazan da se u javnim preduzećima i drugim subjektima pod Ministarstvom i ostalim organima, a u kojima DRI još uvijek nije bila, takođe, mogu postojati nepravilnosti.

Takođe, poslanik Tuponja ukazao je i da se internet stranica www.nparkovi.me ne ažurira redovno i da je poslednji pres klipning na koji je naišao bio od 12. januara 2013. godine i td.

Ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdenuović, naveo je da Ministarstvo, način kordinacije i realizacije određenog monitoringa u JP vrši preko Upravnog Odbora koji je zadužen da prati rad i izvještava o određenim aktivnostima vezanim za preduzeće. Takođe, ukazao je da Ministar ima pravo, da u okviru svojih ovlaštenja, definiše i određene elemente unutrašnje kontrole da bi se određeni proces realizovao, te da i na taj način prati određene aktivnosti koje sistemski radi Državna revizorska institucija. Informisao je Odbor da je Ministarstvo organizovalo unutrašnju reviziju tokom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu i da je unutrašnja revizija pokazala i definisala devet preporuka koje se djelimično poklapaju i sa preporukama koje je dala DRI. U skladu sa navedenim preduzete su određene aktivnosti i određena ažuriranja Upravnog odbora, kao i veća frekvetnost rada Odbora po konkretnim pitanjima.

U daljem izlaganju ukazao je da je nakon dobijanja izvještaja DRI, Upravni odbor dobio jasne instrukcije u pogledu kako treba nastaviti dalje. Ponovio je da je DRI dala 53

preporuke, kao i da je devet preporuka dao interni revizor. U okviru navedenog naveo je da je Upravni odbor JP organizovao pet sjednica i to: 17. i 30. novembra 2015. godine, 29. decembra 2015. godine, 29. januara 2016. godine i 18. februara 2016. godine. Ukazao je i da je Izvještaj DRI poslat Ministarstvu unutrašnjih poslova i Državnom tužilaštvu na dalje postupanje. Shodno svemu navedenom obavijestio je Odbor da je Upravni odbor u skladu sa instrukcijama Ministarstva odmah tražio da se napravi plan implementacije preporuka i da uporedo sa tim postoje jasni zaključci gdje se traži puna odgovornost za aktivnosti koje će se dešavati u narednom periodu.

Odgovorno lice u JP za nacionalne parkove, Zoran Mrdak, ukazao je da su informacije na internet stranici nacionalnih parkova ažurirane, sem pojedinih djelova kao što je pres kliping. Takođe, naveo je da je nedavno urađen programski zadatak za izradu novog internet sajta. Takođe, u odgovoru na pitanja ukazao je da je JP odmah po dobijanju izvještaja DRI počelo sa izradom plana implementacije i da su već dva izvještaja o ostvarivanju plana implementacije urađena i da se za nekoliko dana očekuje treći izvještaj. Naveo je i da su, iako je broj preporuka veliki, u JP u najvećem dijelu kršili pravilnike koje su sami donijeli. Naime, pojasnio je da je početkom 2014. godine u saradnju sa UNDP-om, koji je obezbijedio tehničku podršku, urađen set finansijskih pravilnika koji do tada nijesu postojali (računovodstvene politike, pravilnik o finansijskom poslovanju, o ulaznim i izlaznim fakturama, o blagajni), i da su se upravo u 2014. godini službe prilagođavale svim tim pravilima.

Takođe, ukazao je da su određene preporuke - nepravilnosti na koje je ukazala DRI, bile nepravilnosti u samoj izradi završnog računa i da je analiza pokazala da se u dva slučaja radi o loše obračunatoj amortizaciji, u četiri slučaja o potrebi prebacivanja sa jednog konta na drugi, kao i da sve zajedno govori da je greška bila 3.577 eura i to na štetu JP. Konstatovao je da ono što sigurno očekuje nacionalne parkove u budućem periodu, je potpuna centralizacija finansijskog sistema, kojom će velika većina ovih grešaka biti otklonjena.

Poslanik Goran Tuponja, u odnosu na dobijene odgovore zaključio je da je kroz izlaganje ministra i odgovornog lica u JP stekao utisak i da je preovladalo, da se u JP reagovalo tek nakon Izvještaja DRI. Ponovo je postavio pitanje odgovornosti za negativan nalaz DRI i iskazao mišljenje da javnost ne može imati dilemu za sve ono što se dešava u JP i čija se odgovornost traži. Takođe, interesovalo ga je zbog čega Ministarstvo održivog razvoja i turizma nije reagovalo na vrijeme u vezi sa izborom četiri člana Upravnog odbora i direktora JP za nacionalne parkove, kojima je istekao mandat, kao i zbog čega to još uvijek nije urađeno.

Ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdenović, ponovio je da Ministarstvo 2014. godine angažovalo unutrašnju reviziju u JP da se ustanove određeni elementi poslovanja tog preduzeća i da je traženo od Upravnog odbora da uradi dodatni monitoring vezan za poslovanje JP.

U dijelu koji se odnosi na imenovanje članova Upravnog odbora i direktora do postavljanja novog, odnosno da do njihovog izbora, poslove obavljaju lica koja su do tada bila odgovorna, naveo je da su dva motiva bila za to. Prvi motiv je bio da se realizuju petogodišnji planovi vezani za preduzeće i određene aktivnosti koje su vezane za transformaciju i realizacija najavljenog kontrolnog saslušanja. Takođe, naveo je i da kadrovske komisije jedno vrijeme nijesu funkcionisale zbog određenih političkih dešavanja.

Poslanik Damir Šehović, ukazao je da pitanje koje se nameće a istaknuto je u samom uvodu jeste vezano za činjenicu da postoji razlika u odnosu na iskazani iznos kapitala od 4.200.000,00 eura dok je revizijom utvrđen iznos kapitala od 2.500.000,00 eura, odnosno da je razlika 1.700.000,00 eura. Takođe interesovala ga je razlika kod osnovnih sredstava, koja iznosi oko 17.000 eura. Ukazao je i na činjenicu da je revizijom utvrđeno da je gotovina na kraju 2014. godine iznosila oko 158.000 eura više nego što je evidentirano u iskazima gotovine za 2014. godinu. U odnosu na navedeno iskazao je mišljenje da su to tri ključne stvari zbog čega se DRI odlučila za davanje negativnog mišljenja na finansijsku reviziju, te da iste zahtijevaju odgovore.

Odgovorno lice u JP za nacionalne parkove, Zoran Mrdak, u odgovoru na postavljena pitanja, ukazao je da je upravo zbog transformacije Javnog preduzeća krajem 2014. godine urađena procjena kapitala i da je kapital JP po ovlašćenom procjenjivaču procijenjen na 2.563.840,00 eura, kao i da je nakon toga na sjednici Upravnog odbora konstatovano, s obzirom da je JP imalo dug za 2014. godinu, u skladu sa računovodstvenim pravilima i određeni negativni bilansi unazad 10 godina morali su se tretirati. S tim u vezi, ukazao je da je kapital trebao biti umanjen i da je umanjen shodno odluci Upravnog odbora, te da danas iznosi 1.702.591,00 eura. Ukazao je i da se dolazi do nevjerovatne činjenice da Upravni odbor usvaja ispravan završni račun i da u procesu prekucavanju tih brojki na sajtu Poreske uprave, ova dva iznosa se sabiraju i dobija se iznos 4.200.000,00 eura. Pojasnio je da je DRI uvidjela tu grešku i da u preporuci navodi da preduzeće treba da izvrši ispravku izvještaja u promjenama na kapitalu i rezervama u periodu od 1.01.2014 do 31.12.2014. godine i isti uskladi sa stanjem u poslovnim knjigama. Konstatovao je da se radi o ljudskoj grešci.

Takođe, naveo je i da je posljedica ljudske greške i činjenica da je gotovina prikazana u manjem iznosu nego što je zaista postojala. Pojasnio je da u tokovima gotovine postoje dva broja - jedan je broj o gotovini sa kojima se ulazi u 2014. godinu i ona gotovina koja je bila na kraju 2014. godine. Ponovo osoba koja vrši unos tih iznosa zaboravlja da ukuca jednu od tih cifara tako da umjesto 317.000,00 eura koliko je gotovina na 31.12. 2014. godine, dobija se iznos umanjen za 158.000,00 eura, jer se ta kolona ostavlja prazna, iako je Upravni odbor dan ranije usvojio ispravan završni račun. Naveo je i da je DRI-u na to ukazano, međutim zaključcima je konstatovano da je JP predalo pogrešan završni račun.

U odnosu na treće pitanje ukazao je da je odgovor isti kao na pitanje poslanika Damjanovića, i da se ubrzo očekuju odgovori na isto.

Poslanik Srđan Milić, iskazao je nezadovoljstvo onim što je konstatovano u Izvještaju DRI, odnosno situacijom u nacionalnim parkovima. Naveo je da problem predstavlja to što JP za nacionalne parkove više od 400 dana nije reorganizovano u skladu sa Zakonom. U odnosu na nalaze DRI ukazao je da se radi o šest samostalnih cjelina i da država nije uspjela da stavi pod svoju kontrolu pet nacionalnih parkova. Nalaz DRI upućuje da su stvari negativne i u odnosu na neke djelove sistema državne uprave, npr. Poresku upravu i naveo da je nevjerovatno da se konstatuje 12 poreskih registar kasa, a pojavljuju se 22 kase i postavio pitanje kako je moguće da postoji 10 kasa u nacionalnim parkovima više nego što je evidentirano.

Takođe, ukazao je da je 14.000 eura potrošeno po osnovu rješenja o izvršenju a prilikom revizorske kontrole nijesu pruženi dokazi da je neko mogao taj novac isplatiti sa računa, kao i ukazao na sudske postupke koji se vode. Ukazao je i da bi bilo dobro da se Odboru ili zainteresovanim poslanicima dostave podaci koliko svaka od ovih šest jedinica koristi sredstava iz budžeta od odobrenih 500,000€, koliko svaka od njih ima sopstvenih prihoda, koliko se svaki od direktora nacionalnih parkova uspio izboriti za bilo koju donaciju i td.

Takođe, ukazao je da od 41 zaposlenog na poslovima zaštite, 37 lica posjeduje dozvole za vršenje poslova fizičke zaštite, dok četiri lica ne posjeduju potrebnu dozvolu Uprave policije. U odnosu na navedeno interesovalo ga je koliko su imali problema vezanih za krivolov, te kako je neko mogao biti zaposlen bez potrebne dozvole Uprave policije da je obučen za posao.

U nastavku izlaganja ocijenio je da je potrebno da se reguliše način obezbjeđivanja vlasništva države nad najznačajnijim dijelom svoje teritorije, koji se može valorizovati u turističke svrhe i s tim u vezi ukazao da se pametnim gazdovanjem nacionalnim parkovima u turističkom smislu mnogo više dobiti nego čak od primorja.

U završnom izlaganju ukazao je da je nadležni Kolegijum DRI na osnovu člana 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji utvrdio da obim i karakter nepravilnosti i nedostataka utvrđenih finansijskom revizijom i revizijom pravilnosti nalaže da se sa sadržajem izvještaja DRI upoznaju ministarstva nadležna za nadzor u subjektima revizije (Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Ministarstvo finansija), radi preuzimanja mjera na uspostavljanju zakonskog okvira i odgovornosti u upravljanju javnim finansijama.

Podsjetio je i da je 27. maja 2015.godine JP potpisali sporazum o dvanaestomjesečnoj otplati poreskih obaveza od 424.000,00 eura i iskazao interesovanje da li se navedeno realizuje utvrđenom dinamikom.

Ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdenović, ukazao je da je Izvještaj DRI dostavljen Ministarstvu finansija na dalje postupanje, te da je Ministarstvo održivog razvoja i turizma odmah sazvalo Upravni odbor i preduzelo sve aktivnosti oko

odgovornosti i dijela koji je vezan za Plan implemetacije. Naveo je da je od devet preporuka interne revizije sedam već realizovano, te da se u roku od mjesec i po dana očekuje potpuna realizacija 53 preporuke DRI. Takođe, naveo je da se do kraja februara 2016. godine očekuje i treći izvještaj Upravnog odbora o implementaciji Plana koji je vezan za DRI.

Odgovorno lice u JP za nacionalne parkove, Zoran Mrdak, u odnosu na postavljena pitanja, vezano za lica koja se bave zaštitom imovine nacionalnih parkova, naveo je da je donešen novi Zakon o zaštiti lica i imovine, te da su svi bivši čuvari danas nadzornici i da po Zakonu moraju imati licence koje izdaje Uprava policije. Ukazao je da su svi prošli obuku i da se desilo da četiri radnika, koji su radnici NP „Skadarsko jezero“ oko 25 godina, u tom trenutku nijesu bili položili sve ispite, što sada nije slučaj, te da nijesu dobili licencu od strane Ministarstva unutrašnjih poslova. U odnosu na javne izvršitelje naveo je da pravna služba mora da ima zakonski osnov na osnovu kojeg su određena sredstva isplaćuju sa računa. Vezano za registar kase naveo je da su imali određeni broj registar kasa koje nijesu koristili, jer nije bilo potrebe da se koriste. U odnosu na sudske sporove od oko pola miliona eura u kojima je Preduzeće tužena strana, naveo je da mnoge firme i pojedinci tuže nacionalne parkove, te da je nedavno u NP „Skadarsko jezero“ bio slučaj, oko ribolovnog doka, kada je osoba koja ih je tužila odustala od tužbe gdje je odštetni zahtjev bio oko 150 hiljada eura. Vezano za poreski dug naveo je da se isti veže za negativan finansijski rezultat u 2014. godini. Dodao je i da u 2014. godini NP „Lovćen“ nije vršio naplatu ulaznica, te da su te godine po tom osnovu imali gubitak oko 150 hiljada eura. Takođe, ukazao je da je u navedenoj godini počeo da se plaća PDV na komercijalne poslove što do tada nije bio slučaj, te da je u toj godini izvršen otpis potraživanja shodno pravilnicima o računovodstvu, kao i da objekti koji se trenutno rade, kao što je restoran na Crnom jezeru i restoran na Biogradskom jezeru, još uvijek nijesu bili u funkciji, te da su i po tom osnovu imali umanjenje prihoda. Takođe, naveo je da je NP „Prokletije“ u punom kapacitetu počeo da radi upravo 2014. godine.

Poslanik, Srđan Milić ocijenio je upitnim potrebu za licencama i obukama i iskazao stav da su ljudi koji kvalitetno rade svoj posao trebali po automatizmu i bez dodatnih troškova dobiti iste. Vezano za NP „Prokletije“ naveo je da nema sopstvenih prihoda i podsjetio na politički aspekt dešavanja vezano za NP „Prokletije“. U odnosu na sudske sporove naveo je da je ukupna procijenjena vrijednost sudskih sporova u 2014. godini iznosila 509.684,70 eura, kao i da ovlašćena lica nijesu dala na uvid rješenja na osnovu kojih je sprovedeno izvršenje i od Preduzeća naplaćeno preko 14.000 eura. Dodao je da u predmetima koji su dostavljeni na uvid, ovlašćena lica uglavnom nijesu izjavljivala prigovor na rješenje o izvršenju. Takođe, ukazao je da je revizijom utvrđeno da podaci o poreskom broju registar kasa, 12 kasa, koje je dostavila Poreska uprava ne odgovaraju stvarnom broju koji je utvrđen u postupku revizije, 22 poreske registar kase, odnosno da ih je 10 više u odnosu na evidenciju Poreske uprave, te da je promet evidentiran preko 17 poreskih registar kasa. U odnosu na navedeno ukazao je da je potrebno ojačati

kontrolne mehanizme Poreske uprave. Takođe, iskazao je nezadovoljstvo u odnosu na sopstvene prihode nacionalnih parkova i ocijenio potrebnim da se primijene prakse država iz regiona, kako bi država od obavljanja djelatnosti u parkovima ubirala prihode. Podsjetio je i da je na Odboru za ekonomiju, finansije i budžet tokom rasprave o koncesijama i koncesionim naknadama, utvrđeno da nacionalni parkovi ne postoje u registru koncesionih ugovora i da ne daju koncesije za npr. ukljevu i korišćenje pijeska koji se izvlačio 2014. godine u NP „Skadarsko jezero“. Zaključio je da država nema adekvatan sistem evidencije prihoda, te da je neefikasna u zaštiti jednog od najvažnijih prirodnih bogatstava koje imaju.

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović u završnom izlaganju ukazao je da su održavanjem kontrolnog saslušanja u punoj mjeri obuhvatili ono što je dato u zaključnim razmatranjima, odnosno nalazima DRI. Takođe, naveo je da se sa sadržajem Izvještaja DRI upoznalo Ministarstvo održivog razvoja i turizma kao resorno i Ministarstvo finansija u dijelu upravljanja javnim finansijama. Takođe, podsjetio je da rok od šest mjeseci, o izvještavanju DRI od strane JP za nacionalne parkove Crne Gore, o preduzetim mjerama na ispunjenju nerealizovanih preporuka iz Izvještaja DRI ističe 27. aprila 2016. godine, te da će Odbor biti u prilici da sagleda ispunjenost preporuka nakon ocjene DRI.

Na kraju, ukazao je na mogućnost predlaganja zaključaka Skupštini Crne Gore povodom održanog kontrolnog saslušanja, shodno članu 77 Poslovnika Skupštine.

Nakon završenog kontrolnog saslušanja Odbor je odlučio da podnese Skupštini slijedeći

I Z V J E Š T A J

Odbor je, polazeći od zaključaka koje je Skupština Crne Gore 25. saziva, usvojila povodom razmatranja Predloga zakona o Završnom računu budžeta Crne Gore za 2014. godinu i Godišnjeg izvještaja o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije Crne Gore za period oktobar 2014 – oktobar 2015. godine, na 127. sjednici održanoj, 21. januara 2016. godine, u skladu sa članom 75 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, donio Odluku o održavanju kontrolnog saslušanja. Naime zaključcima je, između ostalog, utvrđeno da će Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, u skladu sa Poslovníkom Skupštine, održati kontrolna saslušanja sa predstavnicima onih subjekata revizije za koje je Državna revizorska institucija dala negativno mišljenje.

Povodom revizije Godišnjeg izvještaja Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore za 2014. godinu Državna revizorska institucija dala je negativno mišljenje na finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti.

Na Odboru je konstatovano da je direktoru „Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore“, Zoranu Mrdaku istekao mandat 29. decembra 2015. godine.

Ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdenović obavijestio je Odbor da lica koja su obavljala dužnost u Upravnom odboru i Javnom preduzeću, predstavljaju lica koja su odgovorna za realizaciju obaveza u skladu sa Statutom i drugim pravnim aktima, do izbora novih.

Imajući u vidu navedeno na Odboru je odlučeno da se Zoran Mrdak sasluša u svojstvu odgovornog lica u Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore.

Na Odboru je konstatovano da je Izvještaj revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore za 2014. godinu Odboru dostavljen 6. novembra 2015. godine, kao i da su nalazi iz navedenog izvještaja sastavni dio Godišnjeg izvještaja o izvršenim revizijama i aktivnostima DRI za period oktobar 2014 - oktobar 2015. godine.

I Odbor je, u odnosu na predmet rasprave, shodno Izvještaju DRI, između ostalog, ustanovio da je finansijskom revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore za 2014. godinu utvrđeno da isti ne daje istinit i objektivni prikaz stanja imovine i gotovinskih ekvivalenata u 2014. godini. Naime u ukupnom rezultatu poslovnih rashoda precijenjeni su troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u iznosu 21.604,91 eura, što navedeni finansijski iskaz čini netačnim. Takođe, tokovi gotovine za 2014. godinu nijesu tačno iskazani na kraju izvještajnog perioda, s obzirom da su prikazani u iznosu od 159.033 eura, dok je revizijom utvrđeno da iznosi 317.606 eura. U iskazu o promjenama na kapitalu i rezervama, kapital je iskazan u iznosu od 4.266.430 eura, dok je revizijom utvrđen iznos kapitala od 2.563.840 eura.

U odnosu na reviziju pravilnosti Odbor je ustanovio da Javno preduzeće nije u potpunosti uskladilo poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, kao i da su utvrđena značajna odstupanja i neusklađenosti poslovanja Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore sa brojnim propisima koji su pobrojani u revizorskom izvještaju.

II U raspravi su učestvovali poslanici: Aleksandar Damjanović, Damir Šehović, Goran Tuponja i Srđan Milić.

Tokom rasprave postavljena su brojna pitanja i iskazani stavovi i mišljenja, koji se mogu rezimirati na sljedeći način:

- Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore (JPNP) nije reorganizovano u privredno društvo u skladu sa Zakonom o unaprjeđenju poslovnog ambijenta i Zakonom o nacionalnim parkovima, iako je krajnji rok za isto istekao 12. januara 2015. godine. Navedena situacija uzrokovala je da su na snazi, između ostalih, podzakonski akti koji su donešeni na osnovu Zakona o nacionalnim parkovima iz 1991. godine (Odluka o načinu, uslovima i davanju na korišćenje dobara nacionalnih parkova iz 2006. godine) i Zakona o nacionalnim parkovima iz 2009.

godine (Odluka o organizovanju Javnog preduzeća za nacionalne parkove), što je jedan od uzroka brojnih problema u JPNP, kao i u nacionalnim parkovima. Potrebno je u najkraćem roku izvršiti navedenu transformaciju kako bi se obezbijedilo poslovanje preduzeća u skladu sa Zakonom.

- Imajući u vidu da je mandat četiri člana Upravnog odbora i direktora JPNP istekao 29. decembra 2015. godine, potrebno je u najkraćem roku sprovesti proceduru i imenovati navedena lica, kako bi JPNP moglo raditi u punom kapacitetu, do reorganizacije u privredno društvo.
- Finansijska revizija i revizija pravilnosti koju je uradila Državna revizorska institucija (DRI) prilikom revizije Finansijskog izvještaja JPNP za 2014. godinu, upućuje na obaveznu reakciju nadležnih organa nad subjektom revizije i utvrđivanja odgovornosti, zbog kršenja zakona poput: Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja, Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola javnog sektora, Zakona o računovodstvu i reviziji, Zakona o javnim nabavkama, Zakona o državnoj imovini, Zakona o porezu na dodatu vrijednost, Zakona o radu, Zakona o zaštiti imovine i lica, kao i brojnih podzakonskih akta. Takođe, potrebno je preispitati proceduru zasnivanja radnog odnosa u JPNP i nacionalnim parkovima, i istu uskladiti sa zakonom, Kolektivnim ugovorom i aktima o sistematizaciji.
- Očekuje se da će nakon roka od šest mjeseci, koji ističe krajem aprila 2016. godine, DRI utvrditi stepen realizacije preporuka i o tome obavijestiti Skupštinu, odnosno Odbor za ekonomiju, finansije i budžet.
- Potrebno je ojačati kapacitete Poreske uprave i u dijelu koji se odnosi na kontrolu obračuna i naplate prihoda u nacionalnim parkovima, kao i obezbijediti prihode i evidenciju istih po osnovu koncesija u nacionalnim parkovima.

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović najavio je, u skladu sa članom 77 Poslovnika Skupštine Crne Gore, mogućnost podnošenja predloga zaključaka Odbora.

Za izvjestioca Odbora na Skupštini Crne Gore određen je poslanik Aleksandar Damjanović.

* * *

Sjednica je završena u 13:05 časova.

* * *

Sastavni dio zapisnika čini audio zapis sa sjednice.

Br. 00-63-7/16-
SARADNIK U SEKRETARIJATU ODBORA
Demir Mujević, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA
mr Aleksandar Damjanović, s.r.